

## هنر شیعه در جمع این دو است که نه جبر است و نه تفویض

شماره پرسش: ۱۷۲۴۱

تاریخ ارسال پرسش: ۱۳۹۵/۶/۱۳ ۲۱:۳۹:۰۷

### متن پرسش

با سلام: یکی از منبری های غیر روحانی شهر خودمان اصفهان، در بحث مشیت الهی به موضوع جبر و اختیار گریزی زدند و با استفاده از بیت زیر که نمی دانم از کجاست گفتند ما در عالم چیزی به اسم جبر نداریم و اصلا جبر و اجبار توهین به خداست و وقتی ما علت چیزی را نمیفهمیم برای توجیه جهلمان می گوئیم در عالم جبر وجود دارد. ایشان می گفتند حتی وجود ما و اینکه ما انسان هستیم نیز به اختیار خودمان است. و با اشاره به حدیث لا جبر و لا تفویض گفتند این (لا) لای نفی جنس است و ما در عالم اصلاً از جنس جبر و تفویض چیزی نداریم. بیت شعر: تا نباشد فاعل و قابل قرین / هیچ موجودی نمی گردد مبین . قابل در اینجا یعنی قبول کننده فعل فاعل. آیا این مطالب به نظرتان صحیح است؟ کمی توضیح دهید. این شعر می دانید از کیست؟

### متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: آری! جبر به همان معنایی که فرموده‌اند در میان نیست ولی طبق همان سخن، تفویض هم که به معنای به خودواگذشته شدن باشد نیز نیست. و جمع این دو کار مشکلی است و هنر شیعه در جمع این دو است که نه جبر است و نه تفویض. عرایضی در جزوه‌ی «جبر و اختیار» که بر روی سایت هست شده است، خوب است به آن رجوع فرمایید. موفق باشید